

۱۸۲۱۶

اخلاق در بخش دولتی

www.ketab.ir

مؤلفین

دکتر سیدمهدی الوانی

دکتر حامد محمدی

دکتر مهرداد صباغی

سرشناسه	: الوانی، سیدمهدی، ۱۳۲۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: اخلاق در بخش دولتی / سیدمهدی الوانی، حامد محمدی، مهرداد صباغی.
مشخصات نشر	: تهران : صفار، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۴ ص: جدول .
شابک	: 978-964-388-560-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: کارکنان -- اخلاق حرفه‌ای
موضوع	: Employees -- Professional ethics
موضوع	: کارکنان -- ایران -- اخلاق حرفه‌ای
موضوع	: Employees -- Iran -- Professional ethics
موضوع	: اخلاق حرفه‌ای
موضوع	: Professional ethics
موضوع	: کار و اشتغال -- جنبه‌های اخلاقی
موضوع	: Work -- Moral and ethical aspects
موضوع	: سازمان -- جنبه‌های اخلاقی
موضوع	: -- Moral and ethical aspects Organization
شناسه افزوده	: محمدی، حامد، ۱۳۵۱ -
شناسه افزوده	: صباغی، مهرداد، ۱۳۵۱ -
رده بندی کنگره	: ۳۱۷ الف۷الف/۵ HD۴۹۰۵
رده بندی دیویی	: ۶۱۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴۰۱۱۷

فهرست نویسی پیش از انتشار: انتشارات صفار

۳۰۰۰۵۳۵۱

نام کتاب	: اخلاق در بخش دولتی
مؤلفان	: دکتر سید مهدی الوانی - دکتر حامد محمدی - دکتر مهرداد صباغی
طرح جلد	: فرهاد کمالی
حروفچینی	: معرفت
لیتوگرافی	: گنج شایگان
چاپخانه	: گنج شایگان
تیراژ	: ۱۱۰۰ نسخه
قیمت	: ۲۰۰۰۰۰ ریال
نوبت چاپ	: اول - بهار ۱۳۹۸
ناشر	: انتشارات صفار
مرکز پخش	: خیابان انقلاب - روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - بازارچه کتاب - طبقه همکف
	انتشارات اشراقی ① ۶۶۴۰۸۴۸۷
	خیابان انقلاب - روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - بازارچه کتاب - طبقه زیرین
	پخش کتاب بینش ① ۶۶۴۹۶۲۹۹
	کتابفروشی صفا ① ۶۶۹۷۸۸۴۶

www.saffarpublishing.ir
www.Eshraghi.ir
Email: saffar_publishing@yahoo.com

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۳۸۸-۵۶۰-۱
ISBN 978-964-388-560-1

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر، یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مدیریت واحد تولید انتشارات صفار: ۰۹۱۲-۱۰۷۳۰۰۳

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	پیشگفتار
۹	فصل اول: ارائه تصویر کلی از اخلاق در بخش دولتی
۱۰	مقدمه
۱۰	مفهوم اخلاق
۱۳	ویژگی‌های رفتار اخلاقی در بخش دولتی
۱۵	رویکردهای اخلاقی در مدیریت دولتی
۱۷	پارادوکس فاصله: ادراک عمومی از اخلاق دولتی
۱۸	مخاطره اخلاقی و رفتار غیر اخلاقی
۲۰	مکاتب اخلاقی
۳۰	دیدگاه‌های بنیادی در مورد اخلاق اداری
۳۲	برخی ملاحظات اخلاقی در باب مدیریت دولتی معاصر
۴۲	نتیجه‌گیری
۴۳	فصل دوم: ارزش‌های اخلاقی محوری در بخش دولتی
۴۴	مقدمه
۴۵	مفهوم ارزش
۴۷	چرایی مطالعه ارزش‌های اخلاقی
۴۸	ترکیب ارزش‌های اخلاقی متضاد: متضمن بهبود تصویر اخلاقی در خدمات عمومی

۴۹	 نقش ارزش‌ها در شکل‌گیری رفتار مدیران دولتی
۵۱	 طبقه‌بندی ارزش در خدمات دولتی
۵۳	 شهروندمداری: خلق ارزش در بخش دولتی
۵۷	 توجه به منفعت عمومی: ارزش غالب در عرصه مدیریت دولتی
۵۹	 عدالت اجتماعی: متضمن نهادینه شدن ارزش‌های اجتماعی - سیاسی در جامعه
۶۰	 اخلاق، مسئولیت‌پذیری و رهبری: عناصر شکل‌دهنده ارزش‌های دولتی
۶۲	 رابطه اخلاق عمومی با مدیریت و سیاست
۶۳	 الگوی اخلاق ALIR: بیانگر ارزش‌های اخلاقی در بخش دولتی
۶۵	 نتیجه‌گیری

فصل سوم: جایگاه رویکردهای مدیریت دولتی ۶۷

۶۸	 مقدمه
۶۸	 چرایی مدیریت اخلاقی
۶۹	 جایگاه اخلاق در رویکردهای مدیریت دولتی
۶۹	 رویکرد اول: مدیریت دولتی سنتی
۷۱	 رویکرد دوم: مدیریت دولتی نوین
۷۶	 از الگوی بوروکراتیک تا الگوی پست (فرا) بوروکراتیک و چالش‌های اخلاقی آن
۷۸	 رویکرد سوم: خدمات عمومی نوین
۸۰	 رویکرد چهارم: مدیریت ارزش عمومی؛ یک پارادایم مدیریتی
۸۵	 رویکرد پنجم: پست‌مدرن
۸۹	 چالش‌های اخلاقی فراروی هر یک از رویکردها
۹۱	 نتیجه‌گیری

فصل چهارم: منشور اخلاقی ۹۳

۹۴	 مقدمه
۹۵	 مفهوم منشور اخلاقی
۹۷	 منشور اخلاقی در ادبیات مدیریت دولتی
۹۹	 چگونگی ایجاد تعهد به شاخص‌های اخلاقی
۱۰۲	 فرایند تدوین منشور اخلاقی
۱۰۸	 استاندارد اخلاقی SA 8000

۱۱۰	ایجاد نظام اخلاقی یکپارچه در نظام اداری
۱۱۱	نگاهی انتقادی به اصول اخلاقی در بخش دولتی
۱۱۳	نمونه‌ای از منشور اخلاقی سازمان‌ها
۱۲۵	نتیجه‌گیری

فصل پنجم: اخلاق اداری در دنیای اسلام، آئین کنفوسیوس و دنیای غرب ۱۲۷

۱۲۸	مقدمه
۱۲۸	اخلاق اداری از دیدگاه اسلام
۱۳۹	اخلاق اداری از دیدگاه صاحب‌نظران غربی
۱۴۲	ویژگی‌های اصلی مکتب کنفوسیوسی در زمینه اخلاق بوروکراسی
۱۵۰	مقایسه اصول اخلاق اداری در تفکر غربی و کنفوسیوسی
۱۵۳	نتیجه‌گیری

منابع ۱۵۵

۱۵۶	منابع فارسی
۱۵۹	منابع غیرفارسی

پیشگفتار

ضرورت توجه به اخلاق یکی از مباحث مهمی است که مورد توجه محققان سازمان‌ها و دولت‌ها قرار گرفته است. یکی از مشکلاتی که امروزه نظام اداری کشورها با آن مواجه‌اند، مشکلات اخلاقی است. نظام اداری برخی از کشورها - به‌ویژه کشورهای در حال توسعه - به دلیل تشدید رقابت و نایل به بهره‌وری و خودآوری مرتکب اعمال غیراخلاقی مانند پاسخگویی ضعیف، عدم توجه کافی به اصول و اصول اخلاقی، تخریب و آلودگی محیط‌زیست، عدم توجه کافی به الزامات شهروندمداری، دزدان‌داری، عدم تعادل بین گفتار و کردار مدیران دولتی و در نتیجه کاهش اعتماد عمومی و نیز ارائه نادر خدمات با کیفیت پایین می‌شوند. بنابراین، در زمان کنونی، مدیران بخش دولتی باید با نظر اخلاقی جوی سالم برای کارکنان در سازمان به وجود آورند تا آنان بتوانند با تمام توان و بهروری، به پیشبرد بیشتر فعالیت کنند. توجه به موضوعات اخلاقی می‌تواند شاخص‌های عملکردی سازمان‌های دولتی را بهبود بخشد. عدم توجه به موضوعات و مسائل اخلاقی در جوامعی مانند ایران که دارای ارزش‌های غنی اخلاقی است، می‌تواند چالش‌های جدی فراروی نظام اداری آن به وجود آورد. امروزه بسیاری از سازمان‌های دولتی مجهز به ابزارهای اخلاقی نظیر منشور اخلاقی، وضع قوانین سخت مبارزه با فساد، طرح تکریم ارباب رجوع و منشور حقوق شهروندی هستند؛ اما آنچه در عمل مانع از تحقق فاصله معنی‌دار عملکرد سازمان‌های دولتی با اصول و موازین اخلاقی است، اصول و هنجارهای اخلاقی در سازمان‌های دولتی نهادینه نشود، نه قانون و نه سیاست‌ها و تدابیر دولت، کارایی نخواهد داشت. اخلاق و رعایت ارزش‌های اخلاقی مؤلفه اصلی شکل‌گیری یک جامعه سالم است و در شکل‌گیری این جامعه، نقش سازمان‌های دولتی بسیار حائز اهمیت است. بی‌شک تقویت ارزش‌های اخلاقی در نظام اداری یا اداره امور عمومی می‌تواند نقش بارزی در بهبود کیفیت کالا و خدمات ارائه شده از سوی سازمان‌های دولتی به شهروندان و در نهایت افزایش مشروعیت این سازمان‌ها داشته باشد.

نگارندگان مجموعه حاضر بر این باورند که در خصوص اخلاق در سازمان‌های دولتی ایران مطالب زیادی مطرح شده است و طرح این موضوعات نیز در جای خود قابل تأمل است، اما تاکنون مجموعه‌ای در قالب کتاب که بتواند پاسخگوی مسائل اخلاقی در عرصه حکومت‌داری و نظام اداری ایران باشد، کمتر مورد توجه قرار گرفته است و در همین راستا نگارندگان تلاش کرده‌اند تا مسائل اخلاقی را که همواره نظام اداری کشورها با آن مواجه است، مورد مذاقه قرار دهند و طبیعتاً مطالعه عمیق مجموعه حاضر می‌تواند در ارتقاء سطح دانش نظری مخاطبان اعم از دانشجویان رشته مدیریت، اقتصاد و علوم سیاسی و نیز مدیران اجرایی و کارگزاران دولتی مؤثر واقع شود. همچنین مطالب مجموعه حاضر می‌تواند در دروس مبانی فلسفی مدیریت دولتی، نقد و بررسی تئوری‌های سازمان دولتی، مدیریت مسائل عمومی، سیاست‌گذاری و خط‌مشی عمومی مفید فایده واقع شود.

دکتر سیدمهدی الوانی

دکتر حامد محمدی

دکتر مهرداد صباغی

بهار ۱۳۹۸